

SAKSPAPIR

HØRINGSUTTALELSE OM EGENKONTROLL I KOMMUNENE

Dokumentinformasjon:

<i>Saksbehandler:</i> Ragna Dahl Grønnevet <i>Tlf:</i> 70 16 20 40 <i>E-post:</i> postmottak@alesund.kommune.no	<i>ArkivsakID:</i> 08/419 <i>JournalID:</i> 11/45006 <i>Arkiv:</i> K1-000	<i>Avgjøres av:</i> B
--	---	------------------------------

Politisk behandling:

<i>Organ:</i> ÅLESUND FORMANNSKAP	<i>Møtedato:</i> 22.08.2011	<i>Sak nr.</i> 081/11
ÅLESUND BYSTYRE	01.09.2011	083/11

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
15.06.2011	Høring - forslag til endringer i kommunelova og enkelte andre lover (eigenkontrollen i kommunane m.m.)	464163
26.07.2011	hoyringsnotat kommunelova.pdf	464165
05.08.2011	forslag til høringsuttalelse, juli 2011.doc	476367

Utrykte dokumenter i saken:

Saksopplysninger:

Det er sendt ut høringsuttalelse om forslag til lovendringer som en oppfølging av rapporten om *85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane*. Høringsfristen er 15. september, og siden dette omhandler flere bestemmelser om reglene rundt kontrollutvalg, finner rådmannen det naturlig at saken behandles i bystyret.

Forslag til høringsuttalelse ligger som eget vedlegg nr 3 til saken. Dersom det kommer endringer i den politiske behandlingen av saken, så vil det legges inn i notatet og deretter sendes Kommunal- og regionaldepartementet.

Vurdering:

De enkelte vurderinger går frem av høringsuttalelsen.

Rådmannen ser på dette som et viktig arbeid. Arbeidet med å endre regler og bestemmelser er én måte få til en bedre kvalitet. Like viktig er arbeid med bedre folkevalgtopplæring, og gode

fagmiljø hvor kontrollaspektet er en naturlig måte å både lede etter og rapportere på. Større åpenhet og bedre kunnskap er vil gjøre både politisk og administrativt arbeid bedre.

Økonomiske konsekvenser:

Kontroll koster, men mangel på kontroll koster normalt mye mer. Det blir likevel viktig å være bevisst på at den kontrollen en ber om er både vesentlig og reell, og ikke bare en papirproduksjon som gir en falsk trygghet.

Juridiske konsekvenser:

Ingen vesentlig for Ålesund kommune verken administrativt eller politisk.

Andre driftsmessige eller organisatoriske konsekvenser:

Flere av de foreslåtte endringene vil berøre organiseringen av det politiske arbeidet for eksempel det med åpne møter. Det vil også endre styrearbeidet i foretakene.

Konklusjon med begrunnelse:

Rådmannens innstilling fremgår av vedlegg 3, og de endringer som kommer gjennom politisk behandling blir korrigert i vedlegget før det sendes over til departementet.

Rådmannens innstilling:

Ålesund bystyre vedtar sin uttalelse til høringen slik den fremgår av vedlegg 3.

Formannskapetets tilråding

22.08.2011

Som rådmannens innstilling.

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig tilrådd

Bystyrets vedtak

01.09.2011

Som formannskapetets tilråding.

Votering:

Formannskapetets tilråding enstemmig vedtatt.

Forslag til

Høringsuttalelse fra Ålesund kommune vedr forslag i kommunelov og andre lover om egenkontrollen i kommunene.

Innledning

Ålesund kommune ser positivt på at departementet følger opp det videre arbeidet etter rapporten om *85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane* fra desember 2009. Det å arbeide aktivt med kontrollarbeid på en positiv måte vil gi folkevalgte, ansatte og kommunens innbyggere større kunnskap. Godt kontrollarbeid vil sikre verdier, gi ansatte større trygghet i sitt arbeid, og det vil styrke kommunenes omdømme.

Kommentarer til de enkelte punkt i høringsforslaget

2. KONTROLLUTVALGET, VALG, SEKRETARIAT ETC

2.1 Krav om at sekretariat skal være ubundet av revisor og administrasjon.

Dette er et spørsmål om kommunene har praktisert et reelt skille mellom sekretariatet og revisor. Mange sekretariat og kommunerevisjonskontor har et kontorfelleskap. Departementet foreslår nå at kravet om uavhengighet mellom sekretariat og revisor og administrasjon bør gå frem av forskriften for kontrollutvalget. Departementet ønsker likevel ikke detaljregulere hvordan en slik organisering praktisk skal gjennomføres.

Bystyrets kommentar:

Ålesund bystyre ser på uavhengighet som en selvfølge og har ingen kommentarer til forskriftsendring.

2.2 Avgrensing om hvem som kan være sekretær i kontrollutvalget

I dagens bestemmelser kan verken noen fra kommunens administrasjonen eller revisor være sekretariat for kontrollutvalget. Departement foreslår å føye til at heller ikke medlemmer av kontrollutvalget kan være sekretær.

Bystyrets kommentar:

Ålesund bystyre er enig i forslaget til endring.

2.3 Tidspunktet for valg av kontrollutvalget

Arbeidsgruppen som arbeidet med rapporten om tilrådingene var opptatt av at kontrollutvalget skal velges tidlig i prosessen ved konstituering av bystyret. Dette har departement fulgt opp med forslag til endringer, slik at kontrollutvalg må velges samtidig med formannskap og ordfører.

Tradisjonelt har kontrollutvalget vært valgt mot slutten av prosessen etter at alle andre utvalg er valgt i mange kommuner, og begrunnelsen for departement er å få opp status på kontrollutvalget.

Bystyrets kommentar:

Ålesund bystyre valgte ordfører, formannskap, komiteer og kontrollutvalg på konstituerende møte ved siste valg.

Ålesund bystyre er enig i forslaget til endring.

2.4 Valgbarheten til kontrollutvalg

Her er det lagt frem et forslag om en presisering av at heller ikke medlemmer av komiteer kan være medlemmer av kontrollutvalget.

Bystyrets kommentar

Dette har allerede vært praktisert slik i Ålesund kommune.

Ålesund bystyre er enig i forslaget til endring.

2.5 Bør personer knyttet til kommunale foretak kunne velges inn i kontrollutvalget?

Arbeidsgruppen har foreslått at verken leder/den som har ledende stilling eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling i kommunalt foretak, IKS eller heleid kommunalt aksjeselskap kan velges inn i kontrollutvalget.

Departementet har ikke valgt å foreslå lovendringer på dette, og mener at hensynet til at det skal være minst mulig avgrensinger for hvem som kan være med i folkevalgte organ. Videre mener departementet at de generelle reglene for habilitet vil avgjøre hvorvidt et slikt medlem vil kunne ta del i behandlingen av ulike saker som gjelder for eksempel selskapets forhold til kommunen.

Bystyrets kommentar:

Etter kommuneloven kan ikke kommunens ansatt velges i kontrollutvalget, og ansatte i kommunale foretak er å anse som ansatte i kommunen siden foretak ikke er noe eget rettssubjekt. Det vil derfor være naturlig at daglig leder, andre ansatte og dermed også styremedlemmer valgt av og blant de ansatte i kommunale foretak ikke kan være med i kontrollutvalget.

At daglig leder i andre kommunalt eide selskap(for eksempel aksjeselskap eller IKS) og alle styremedlem av disse eller andre kommunale foretak kan være med i kontrollutvalg kan være greit ved at dette styres ut fra de generelle habilitetsreglene.

Bystyret vil minne om kan det i enkelte kommuner være vanskelig å ta habilitetsdebatter fordi det er nære forhold mellom ulike aktører. Det blir derfor viktig at det blir større åpenhet om slike spørsmål, slik at tvil kan ryddes av veien før saker blir behandlet i kontrollutvalget.

Ålesund bystyre mener at ansatte i kommunale foretak er å anse som ansatte i kommunen, og ber om presiering på det. Bystyret har ingen innvendinger til at det ikke lages nye regler for daglig leder i andre kommunale selskap og for styremedlemmer. Det blir derfor viktig at gjeldende habilitetsregler blir brukt aktivt før saksbehandling, slik at innbyggerne har tillit til vedtak og medlemmer av kontrollutvalg skal kjenne seg trygge på sin habilitet.

2.6 Antall medlemmer i kontrollutvalget

Lovbestemmelsen i dag er 3 medlemmer hvorav ett medlem skal være medlem av kommunestyret. Det kommer nå forslag på 5 medlemmer. Dette begrunnes med behovet for økt aktivitet for kontrollutvalget

Bystyrets kommentar:

Ålesund kommune har allerede 5 medlemmer, og 3 er medlemmer av kommunestyret. Ålesund bystyre er enig i dette forslaget.

3. ARBEIDET I KONTROLLUTVALGET**3.1 Åpne møter i kontrollutvalget**

Dagens regler sier at kontrollutvalgets møter er lukkede dersom kontrollutvalget selv ikke bestemmer noe annet. Saker som er underlagt taushetsplikt av ulike lover skal alltid behandles i lukket møte.

Arbeidsgruppen foreslår nå at møtene i kontrollutvalget skal som hovedprinsipp være åpne, og møtene skal lukkes kun for saker som lovmessig skal behandles med taushetsplikt. Arbeidsgruppen sier at åpne møter skal være hovedprinsippet for folkevalgte organ, men det vil være med på endre arbeidsformen på møtene. Det bør utredes de praktiske konsekvensene av å åpne møtene.

Departementet følge dette opp ved å foreslå en lovendring ved å oppheve paragrafen med lukkede møter. Flere av sakene som kontrollutvalget behandler, blir etterpå sendt videre til kommunestyret hvor behandlingen er åpen.

Bystyrets kommentar:

Dette vil sette høyere krav til saksbehandling. Arbeidsmåten har også vært at kontrollutvalget har innkalt personer fra kommunens/foretakenes organisasjon for å orientere om en sak, og at kontrollutvalget deretter har behandlet saken i samme møte. Et åpent møte bør ha grundige saksdokument, men i dag er det ulik praksis fra sak til sak. Det kan skyldes tidsnød, for eksempel frister for behandling av regnskap og årsmelding. Det kan også skyldes for dårlig kapasitet hos sekretariatet til å skrive saker.

Åpne møter vil sannsynligvis føre til behov for mer ressurser, men det vil også bedre innsyn og heve kvaliteten på arbeidet.

Ålesund bystyre er enige i at møtene i kontrollutvalget skal være åpne.

3.2 Særskilte rettigheter for mindretallet i kontrollutvalget

Vedtakene i kontrollutvalget er basert på alminnelig flertall. Saker utenom sakslisten kan stoppes, dersom 1/3 av medlemmene som er tilstede ønsker det.

Det har vært diskutert hvorvidt et mindretall i kontrollutvalget skal ha egne rettigheter. I mange sammenhenger kan saker komme som ”omkamp saker” for et kommunestyre. Men departementet fremhever at kontrollutvalget er direkte underordnet kommunestyret, og kommunestyret kan i prinsippet gi instruks for kontrollutvalget virksomhet. Både arbeidsgruppen og departementet drøfter dette i høringsnotatet, men det kommer ingen forslag om spesielle rettigheter for mindretallet. De demokratiske spillereglene er slik at det er flertallvedtak som blir gyldige.

Bystyrets kommentar:

Kontrollutvalget Ålesund kommune har knapt hatt saker som har ført til avstemming etter de politiske skillelinjene.

Ålesund bystyre er enige i at det ikke lages regler på dette feltet.

3.3 Hvem skal ha flertall i kontrollutvalget?

Arbeidsgruppen fikk i oppdrag om å vurdere hvorvidt mindretallet i kommunestyret bør ha flertallet i kontrollutvalget. Arbeidsgruppen viser til at posisjon og opposisjon mest hører hjemme i parlamentarisk styreform, og hvem som har posisjon vil kunne endres fra sak til sak. De vil ikke anbefale regler for dette, og overlater dette til kommunene selv.

Departementet er enige i arbeidsgruppens vurderinger, og det er ikke foreslått noen regulering av dette.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre har alltid valgt leder av kontrollutvalget fra det største opposisjonspartiet. Bystyret er enige i vurderingen om at det ikke alltid er så klart skille mellom posisjon og opposisjon, og dermed vil regler på dette feltet være vanskelig å få fornuftige.

Ålesund bystyre vil også påpeke at kontrollutvalgets oppgave er å se til at det er en betryggende kontroll i kommunen, og det partipolitiske aspektet vil nok oppleves som mer underordnet i selve utvalget. Det betyr ikke nødvendigvis at medlemmer av kontrollutvalget skal være parkert på siden i partipolitikken. De som er medlem i bystyret, er aktive i både partigrupper og bystyredebatteer. De bør også være opptatt av kontrollspørsmål i alle politiske saker som behandles, på samme måte som for eksempel skolepolitikere ivaretar sitt interessefelt i politiske saker.

3.4 Kontrollutvalget tilgang til lukkede møter i kommunestyret

Normalt skal alle møter i folkevalgte organ være åpne, men dersom det er hjemmel for å lukke er det regler for hvem som har rett til å være tilstede. Det gjelder møtende medlemmer og varamedlemmer, ordfører og rådmann eller representanter for disse. Kommuneloven gir lederen for kontrollutvalget møte- og talerett i lukkede møter for saker som kontrollutvalget har behandlet. Men verken leder eller medlemmer av kontrollutvalget har rett til å være til stede på lukkede møter med mindre de er medlemmer av kommunestyret i et lukket kommunestyremøte. De som ikke har rett til å være tilstede, kan få møterett etter spesielt vedtak i kommunestyre, men talerett kan en da ikke få.

Kontrollutvalget har gjennom kommuneloven § 77, punkt 7 tilgang til alle dokumenter og alle opplysninger i lukkede saker, men det har vært i ettertid gjennom tilgang til arkivmateriale og gjennom samtaler med for eksempel rådmann eller andre fra administrasjonen.

Dette blir drøftet i høringsforslaget, og departementet foreslår en speilvending av dagens regel.

Kontrollutvalgsforskriften § 4 første ledd, som nytt andre og 3. punktum:

Kontrollutvalget har rett til å være tilstede i lukket møte i kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer. Kommunestyret eller fylkestinget kan bestemme, i forskrift eller for et enkelt møte, at kontrollutvalget ikke har rett til å være tilstede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget”

Dette gir kontrollutvalget medlemmer generelt sett en større mulighet til innsyn, men bestemmelsen poengterer at kontrollutvalget er valgt av kommunestyret. Det er kommunestyret som er det overordnede organ.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre ser det som viktig å poengtere at kontrollutvalget – selv om utvalget har en stor frihet til å ta opp saker på egen hånd – er valgt av og skal være underordnet kommunestyret.

Slik forslaget til ny regel er utformet vil det kun være kommunestyret som kan lukke møtet, for det er kun kommunestyret som er overordnet kontrollutvalget. En vil kunne få praktiske utfordringer dersom for eksempel kontrollutvalgets medlemmer ønsker å være på et lukket formannskapsmøte eller komitémøte hvor formannskapets medlemmer eller komitémedlemmer ønsker at kontrollutvalget ikke skal være tilstede på. Da er det kun kommunestyret som kan gjøre vedtak om å lukke møtet også for kontrollutvalget medlemmer, og det vil i realiteten alltid gi kontrollutvalgets medlemmer tilgang til lukkede saker dersom ikke kommunestyret fastsetter noe annet i egen forskrift.

Ålesund bystyre er enige i forslaget til regleendring med større innsyn i lukkede saker for kontrollutvalget medlemmer, men av praktiske årsaker bør det vurderes om dette bare skal gjelde lukkede kommunestyremøter og ikke andre folkevalgte organ.

4. REVISJON

4.1 Dispensasjon fra utdanningskrav til revisor

I revisjonsforskriften er det stilt utdanningskrav til revisor. I prinsippet skal det være samme utdanning som Kredittilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor, men andre praksiskrav gjør at kommunale revisorer ikke har samme tittel som revisjonsbransjen har. Departement har hjemmel til dispensasjon fra utdanningskravet etter spesielle retningslinjer.

Arbeidsgruppa har uttalt at en bør være restriktiv til å gi dispensasjoner nå. Det er 6 år siden lovgivningen kom, og det er større tilgang på revisorer med godkjent eksamener. Departement følger opp dette med at det er svært få søknader om dispensasjon, og søknadene har blitt færre år for år.

Departement foreslår derfor at dispensasjonsadgangen tas vekk.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre ser det som viktig at revisor både for årsregnskap og for forvaltningsrevisjonen har godkjent utdanning, og er enige i departementets vurdering at det ikke lenger er behov for dispensasjonsadgangen.

4.2 Hvitvaskingsloven

Formålet med loven er å bekjempe hvitvasking av utbytte av staffbare handlinger. Loven pålegger registrerte og statsautoriserte revisorer å gjennomføre bestemte kontroller og i gitt tilfelle rapportere til Økokrim.

Dette gjelder ikke for kommunale revisorer fordi de i mange tilfelle ikke har disse titlene pga andre praksisregler enn for de registrerte og statsautoriserte revisorene.

Departement kommer nå med et forslag om at også kommunale revisorer får samme krav til kontroller/undersøkingsplikt og rapportering som de registrerte og statsautoriserte revisorene. Begrunnelsen for dette er at offentlig sektor er en stor aktør som kjøper av varer og tjenester og men også som selger og kontraktpartner i lokalsamfunn. Det er ingen grunn til å tro at offentlig sektor ikke blir forsøkt brukt som hvitvaskingsmulighet.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre ser det som en fordel at kommunale revisorer får samme plikter om kontroller og rapportering som privat sektor. Dersom sektorene har ulikt regelverk, vil det kunne føre til at offentlig sektor blir mer attraktivt for interesser med uærlige hensikter.

4.3 Krav om overordnet analyse som grunnlag for plan for selskapskontroll

I dagens regelverk er det krav om at planene for forvaltningsrevisjon skal bygge på en overordnet analyse ut fra vesentlighet- og risikovurderinger. Det er ikke samme kravet for plan for selskapskontroll.

Arbeidsgruppa konkluderer med at plan for selskapskontroll bør ha samme kravet, og departementet følger opp med forslag til forskriftsendring på samme måte som for plan for forvaltningsrevisjon.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre har ingen innvendinger til forskriftsendringen, men vil påpeke at plankrav for ulike revisjonshandlinger også kan føre til at en bruker mer tid og ressurser på planer enn på selve kontrollaktiviteten. Det er en selvfølge at en ikke skal bruke mye tid på uvesentlige kontroller og heller ikke på aktivitet med liten risiko.

Det er imidlertid vel så viktig at et kommunestyret har jevnlig debatter om eierstrategier for sine selskap, og har en bevisst holdning til hva kommunens ønsker ut av sitt eierskap. Det er heller ikke klarlagt hva en mener med begrepet selskapskontroll (se punkt 6.3), og hva den rent praktisk skal bestå av. Dermed kan et slikt krav i forskriftene bare bli en papirbestemmelse som har ubetydelig eller i beste fall svært varierende innhold i de ulike kommuner.

5 INTERNKONTROLL

5.1 Krav om rapportering om internkontroll i årsmeldingen

Arbeidsgruppa tilrår at det skal stilles formelle krav om at rådmannens årlig skal rapportere om internkontrollarbeidet til kommunestyret og stiller spørsmål om hvordan et slikt krav skal utformes og tas inn i kommunelov.

Departementet følger ikke dette opp, men sier at det eksisterende kravet om rapportering av etikk bør være tilstrekkelig, og det bør være opp til den enkelte kommune hvordan de vil følge opp dette.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre er enige i at flere formelle krav til rapportering i årsmeldingen eller krav om egen årlig sak ikke nødvendigvis fører til bedre arbeid.

Internkontroll er en måte å tenke på som ideelt sett skal påvirke hvordan en kommune organiseres, ledes og styres. Ny teknologi gir både utfordringer og muligheter, og internkontroll er en integrert del av ulike lederoppgaver.

Slik sett burde for eksempel et kommunestyre for hver ny valgperiode avtale med sin rådmann hvordan en ønsker en tilbakemelding på dette arbeidet. Det kan være alt fra et eget

punkt i regnskaps/driftsrapporteringsrapporter til egne saker. Dette er jo også et punkt som burde interessere kontrollutvalget.

5.2 Kommunale foretak – internkontrollansvaret til daglig leder

Forslaget gir daglig leder av kommunale foretak samme plikter som rådmannen har om ansvaret for betryggende kontroll for sin virksomhet.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre er enig i den presiseringen.

6 SELSKAPSKONTROLL

6.1 Overskriften i kommunelovens § 80

Overskriften heter ”Selskapskontroll”. Paragrafen foreslås endret til ”Innsyn og undersøkelser i selskaper”. Begrunnelsen for det er at paragrafen hjemler ikke selskapskontroll, men gir mulighet for innsyn og undersøkelser.

Bystyrets kommentar:

Ålesund bystyre har ingen innvendinger.

6.2 Kontrollutvalgets rett til innsyn i selskap

Forslaget rydder opp i hva slags selskap som kontrollutvalget har rett til innsyn i. Det skal også gjelde interkommunale sammenslutninger etter § 27 i kommuneloven.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre har ingen innvendinger.

6.3 Bør begrepet selskapskontroll klargjøres?

Arbeidsgruppen viser til at begrepet ”selskapskontroll” kan ha mange definisjoner og ber om at dette blir avklart. Dette ønsker ikke departementet, og viser til at dette vil være opp til den enkelte kommune.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre viser til sine kommentarer under punkt 4.3 om plan for selskapskontroll. Omtalen både fra arbeidsgruppen og departementet viser at dette er vanskelig å definere, og da blir det også vanskelig å sette krav til planer for selskapskontroll og kontrollens innhold når en ikke helt vet hva dette innebærer. Det vil være opp til de enkelte sekretariat, kontrollutvalg og revisjonsmiljø å sette standarder, og da kan det bli mange varianter.

Ålesund bystyre ser det som viktig at kommunen har en uttalt eierstrategi, og at det er eierrollen som skal kontrolleres. Det bør derfor være et arbeid som fagmiljøene gjennom både revisorforening og Norsk kemner- og kommunekassererforbund burde være engasjert i før en kan komme frem til spissere og omforente definisjoner på begrepet selskapskontroll.

7 ANDRE REGELENDRINGER

7.1 Åpne møter i kommunale foretak

Dagens regler tilsier at styremøter i kommunale foretak er lukket dersom det i vedtektene ikke er bestemt noe annet. Bakgrunnen for det er at denne organisasjonsformen skulle vært mer tilpasset forretningspreget virksomhet.

Departementet er kommet til at større åpenhet er viktig selv om det for forretningsmessige saker vil være ønskelig at disse kan behandles i lukket møte. Departementet foreslår derfor å åpne

møtene, men styret kan lukke møtene ut fra bestemmelsene i §31. Selvsagt skal alle saker som ved lov er underlagt taushetsplikt holdes lukket, likeledes alle personalsaker og saker hvor ”tungtveiende offentlige interesser” tilsier det.

Bystyrets innstilling

Ålesund bystyre er enige i større åpenhet rundt foretakenes styrearbeid. Det er store offentlig midler som forvaltes gjennom ulike foretak, og det er kommunen som står som formell eier. Åpenhet er viktig, og det vil være regler som sikrer lukket behandling der det er nødvendig.

7.2 Valg av ansatte til styret i kommunalt foretak

Her er det bare en presisering av at ansatte skal velges av og blant de ansatte.

Bystyrets kommentar

Dette er en naturlig korleksjon.

7.3 Avgrensinger til å finansiere investeringer med lån når investeringen gir rett til momskompensasjon.

Reglene for momskompensasjon har vært spesielle for kommunesektoren, og i første omgang kom momskompensasjonen inn som driftsinntekter. Dette er det nå en avviklingsplan på, og fra 2014 vil momskompensasjon i sin helhet måtte inntektsføres i investeringsregnskapet.

Den tidligere praksis har ført til at kommunene har 100% lånefinansiert sine investeringer inkl moms, og momsrefusjonen har gått til driftsregnskapet og dermed dannet grunnlag for et driftsnivå som har vært høyere enn det ellers ville ha vært.

Etter hvert som ordningen avvikles må momsen føres i investeringsregnskapet, men det er ikke noe krav til at den skal brukes til redusert lånefinansiering av den investeringen som momsen stammer fra. Det har vist seg at enkelte kommuner bruker momsrefusjon til investeringer i aksjer eller andre eiendeler som det ikke er lov å lånefinansiere.

Departementet foreslår nå en innstramming, slik at momsrefusjonen skal direkte redusere lånefinansieringen av den aktuelle investeringen.

Bystyrets kommentar

Ålesund bystyre ser behovet for å rydde opp i de spesielle reglene som har vært rundt momsrefusjon for investeringer. Overgangsordningen er nødvendig for å avpasse driftsnivået i kommunesektoren, og det å få momsrefusjone fra drift over til investeringsregnskapet er ryddig. Men det å lage regler slik at momsen skal redusere lånefinansieringen på den aktuelle investeringen som momsen kommer fra, det er en detaljstyring av finansieringer om ikke en ønskelig.

Ålesund bystyre vil påpeke at det i dag er svært lite fleksible regler for å få til lånefinansiering av ulike tiltak som vil komme frem for eksempel gjennom spleiselag og samarbeidsmodeller. Det er stort press på kommunene til interkommunalt samarbeid og samarbeid kommune/fylke. Samhandlingsreformen er ett stikkord, og tekniske tjenester og vegfinansiering kan nevnes. Dersom en må gå gjennom organisering av IKS for å få til investeringer på tvers av kommunegrenser, vil dette bli tungvint. Det er normalt vanskelig å finansiere den enkelte kommunes andel av investeringen over driften.

Ålesund bystyre ber om at departementet ser på bedre fleksible finansieringsløsninger med tanke på kommunenes samarbeid med andre kommuner, fylkeskommunen eller andre selskap før de stammer inn reglene for momsrefusjon slik det er foreslått.

7.4 Avdrag på likviditetslån og trekkrettigheter

Kommunene har lov til å ta opp likviditetslån, men lånet skal være oppgjort hvert nyttår.

Dersom kommunen har et akkumulert underskudd, kan likviditetslånet ha en tilsvarende nedbetalingplan som inneholder dekkningen av underskuddet.

Departementet foreslår at bestemmelsen om innfrielse av likviditetslån skal oppheves.

Begrunnelsen er at likviditetsbehovet ikke er det samme beløpet som et underskudd, og det er viktig at kommunene har likviditet til å dekke sine daglige forpliktelser.

Bystyrets kommentar

Dagens regler er ganske firkantet og en oppheving av dem, synes fornuftig.

Det bør likevel vurderes om det bør være en slags rapportering på likviditetslån. Ved bortfall av regelen, kan det åpnes for plassering av likviditet og evt utlån til andre selskap.

8 LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAP - ØKONOMIFORVALTNINGEN

Endringer som er foreslått i kommunelov vil i noen grad ha betydning for interkommunale selskap, og det er foreslått en del korreksjoner på økonomibestemmelsen for låneopptak for å harmonisere lovene.

Siden eierkommunene har uavgrenset ansvar ihht sin eierandel i IKS, er det viktig at eierne har tilnærmet samme regelverk som det interkommunale selskapet. I dag skal departementet godkjenne alt låneopptak i IKS, men det er foreslått tatt bort med mindre en eller flere eierkommuner er i ROBOK.

Reglene antas ikke ha stor praktisk betydning.

Sluttkommentar

Ålesund kommune kan rapportere om at kommunen er med i et prosjekt som heter Verdikommune Sunnmøre, og det er et fellesopplegg med alle kommunene i Ålesundregionens Utviklingselskap. Hensikten med prosjektet er å få oppmerksomhet på en bedre internkontroll og legge til rett for en tillitskapende forvaltning i kommunene. Arbeidet består i lage forslag til felles etiske retningslinjer, felles innkjøpspolitikk, felles eierstrategi og anbefalinger til internkontroll og risikoområder. Det er også ønskelig å få til et praktisk opplegg om bedre internkontroll på tvers av kommunegrensene for de berørte kommunene.

God kontroll får en ikke bare gjennom regler, men gjennom kunnskap og holdninger. Større åpenhet gir mulighet for mer innsyn og kunnskap, og en bedre folkevalgtopplæring vil også være viktig.

Vedtatt i bystyrets møte 31.08.2011